

A magyar husipar fontos problémái az országos kongresszus előtt.

Incidens a kongresszus előtt. — „A munkások és munkaadók bajai közös forrásból származnak.”

A magyar husiparosság pünkösdi két ünnepnapját használta fel, hogy összegyűlve az ország minden tájékáról, megbeszélje, megvitassa helyzetét, feltárja rengeleg sérelmeit, amelynek nagyrésze közös sérelme minden magyar kereskedelmi és iparadgnak és megkeresse azt a kivezető utat, amely orvoslást hozhat a lassanként akultá váló bajokra. A husiparosok Szegedre választották ki kongresszusuk székhelyéül és ezzel a választással nagyon sokat használtak ennek a városnak, mert a pünkösdi ünnepek alatt ideirányították az egész ország érdeklődő figyelmét.

Pünkösdi ünnepén tulajdonképpen két husipari vonatkozása esemény volt Szegeden, vasárnap megalakult a Délmagyarországi Husipari Szövetség, amellyel végleg kiépült a magyar husiparosok országos szervezete, hétfőn pedig megtartották az országos kongresszust.

A Délmagyarországi Husipari Szövetség megalakulása.

A Délmagyarországi Husipari Szövetség alakuló közgyűlése délután három órakor volt a szegedi kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében. A délmagyarországi husiparosok kimondták, hogy a dunántúli, tiszántúli és az

északmagyarországi husiparosok mintájára szintén szövetségbe tömörülnek.

Megválasztották a szövetség tisztikarát is. Az elnöki tisztséget Kiss Géza, a szegedi husiparosok szakosztályának agitátoráról ismert nevű elnöke nyerte el, társelnökök lettek Mónus Sándor és Pick Jenő. Igyekező elnök Fischer Aladár, alelnökök Jódó Antal, Kiss Lajos, Pázmány János, Varga István és Welsz Mihály, pénztáros Bersevszky József, ellenőr Stemler István, titkárok dr. Cserzy Mihály és Pleskó András, ügyészek dr. Balassa István és dr. Szekerke Lajos, jegyzők Kovács Oszkár és Nógrády István, számvizsgálók Keller Gyula, Náthly József és Szűcs Ferenc, az igazgatótanács rendes tagjai Lippay János, Jódó Gyula, Szabó Ferenc, Nagy Károly, Tornay Mihály, Kereszties Péter, Tóth József, Zalka János, Kellner Kálmán, Bálint János és Répás Géza, az igazgatótanács pótagjai pedig Katona Antal, Nyári Ferenc, Szegő István és Szabó József. Választottak még tizenkét vidéki igazgatótanácsai rendes- és hat pótagot, lejártyallák az alapszabályokat, amelyek szerint a szövetség célja a délmagyarországi husiparosok közös érdekeinek megvédése.

Kinos incidens a banketten.

Pálffy Dániel tüntetőleg eltávozott.

A szokástól eltérően a kongresszus előtt tartották meg a husiparosok az obligát bankettet, amelyen mintegy 300-an jelentek meg. A bankettet kinos incidens zavarta meg, a helyzet az első percekben kiélezetnek látszott, az éjféli órákban azonban megtörtént a féreírészek eloszlása és békülékenyebb hangulat tér vissza az iparosok köré.

Az első fogás után Pick Jenő mondott köszöntőt, aki Kószó államtitkára és Aigner főispánra ültette poharát.

Kiss Géza üdvözlő szavai után Pálffy Dániel állott fel. A kormány és a mai irányzat, mondotta, nagyon sokat köszönhet az iparosságnak, amely valóban nemzetépítő munkát végez. Mégis megtörtént, hogy a kormány fontosabbnak tartott egy iparoskongresszustól egy ebédkidítást, mert míg a husiparosok nem kaptak félóra vasúti kedvezményt, addig a kutyakiállításra engedélyezték ezt a kedvezményt. Kijelentelte ezután, hogy a plázlebélyegzésről kezdve minden intézkedés iparosellenes. Szakadék van az iparosság és a kormány között és az iparosság azt kívánja, hogy a kereskedelmi miniszter ne vállaljon más tárcát is, mert így nem jut ideje az ipar és kereskedelem ügyeinek. A kongresszus kapcsán ért sérelem mind a 340 iparostületet érte és az iparosság ezek után adott alkalommal tudni fogja, hogyan válaszoljon. (Lelkes éljenzés.)

Kószó István államtitkár mondott ezután beszédet. Az összefogás támogatja azt az irányzatot, amely építeni akar a romokon. A kormány — jelentette ki — alkotó munkát végez, nem szabad türelmetlenkedni. Leszögezi, hogy mint a muliban tette, úgy a jövőben is közbe fog járni a kisemberek érdekében. (Éljenzés.)

Most Aigner főispán mondott beszédet. Az iparosokat nem érte sérelem, mert a fentlét szabályzat szerint csak kulturális célokra és kiállításokra lehet kedvezményes utazást engedélyezni: ezért nem kapták meg az 50 százalékos jegyeket a kongresszusra. Az iparosokat nem érte sérelem, ezt ő tanúsíthatja, de azért ősi magyar szokás szerint kimondhatják, hogy ellenzékbe mennek... (Ki is mondjuk! — kiáltották)..., mehetnek a szociálisták felé is, akik ellenségei a magántulajdonnak. Reméli azonban, hogy a tárgyilagosság hangján fognak tanácskozni, miután megmagyarázta, hogy a miniszter nem térhetett ki a szabályok elől.

A főispán ezután élesen beszélt a szociálisták ellen, politikai kalandorokról beszélt, akik a tömegeket saját céljakra használják fel.

Pálffy Dániel ekkor izgatottan, lidhatólag felindultán hirtelen felkelt helyéről és tüntetőleg elhagyta a termet. Aigner főispán beszédét azzal végezte, hogy a polgárok tartanak össze,

ne engedjenek a kísértéseknek és csak azokkal a munkásokkal dolgozzanak együtt, akik nemcsak szájukkal énekelik a Himnuszt, de a szívükben hordják.

Nagy éljenzés fogadta Wimmer Fülöpöt, amikor szóásra emelkedett. Váratlanul érintette a főispán beszéde, de szükségesnek tartja válaszolni rá. Itt igenis vannak panaszok, — mondotta — amelyek miatt küzdeni kell a kormány ellen, míg nem változtat a bajokon. (Éljenzés.) Hogy sérelmek vannak, nem hoz föl más példát, mint hogy a mezőgazdaság nem fizet forgalmi adót, csak az ipar és kereskedelem. (Ugy van!)

Szendrey Jenő tanácsnok és Kolb Árpád pénzügyigazgató után Kőrmendy Mátyás szólalt fel. Kijelentette, hogy nagyon érzékenyen érintették az előbb történtek. Megkérdezi a főispánt, hogy mire értette a „politikai kalandor” kifejezést. Meggyőződése szerint ezt nem érthette az iparosság országos vezérére. Régóta ismeri és tiszteli a főispánt, de ha választani kell az iparosság és a főispán között, akkor ő mégis az iparosságot választja.

Aigner főispán másodszor is felszólalt és elosztotta a félreírészeket és tévedéseket. Nem lehet feltételezni róla, — mondotta — hogy Pálffy Dánielre értette szavait, hiszen ő mindig az iparosság mögött állott. Ő támogatta Pálffy a Kézműves Kamara céljában és továbbra is támogatni fogja, mert az ország kisiparossága vezérének ismeri el. Beszédét csak az általaános politikai helyzetre érintette, nem szabad ezt senkinek magára venni. Hogy hogyan érez Pálffyval szemben, bizonyítja az, hogy poharát órára ülti.

A banketten így helyreállott a béke, közben felszólaltak még, többek között dr. Szabó a debreceniek és Varga Bálint a pécsiek képviselőiben.

A kongresszus.

Hétfőn reggel, kilenc órakor kezdődött meg a magyar husiparosok országos kongresszusa a kamara gyűléstermében. A kongresszusra közel háromszáz husiparos érkezett Szegedre az ország minden nevezetesebb községéből és városából.

A kongresszus megnyitása előtt Kiss Géza javaslatára elnökül felkérték Wimmer Fülöp kamarai elnököt, társelnökököt pedig Pálffy Dánielt, Kőrmendy Mátyást, dr. Szabó Mihályt, a Tiszántúli Husipari Szövetség elnökét, Varga Bálintot, a Dunántúli Szövetség elnökét és Beross Lajost, az Északmagyarországi Szövetség elnökét, Kiss Gézá, mint a Délmagyarországi Szövetség elnökét, Pick Jenőt, Mónus Sándort. A végrehajtó bizottság tagjaivá dr.

Tenelli Sándor kamarai főtitkár, dr. Pálffy József iparostületi főtitkár, Karikó Imrét, a győri iparkamarai titkár, Csokonai Viléz Mihályt, a Dunántúli Szövetség titkárát, Kovács Lajost, a felsőmagyarországi szövetség titkárát és dr. Szendrey Jenő városi tanácsnokot választották meg, titkárokká pedig dr. Cserzy Mihályt és Pleskó Andrást.

A tisztikar megválasztása után Wimmer Fülöp elnöki megnyitójában rámutatott a kongresszus jelentőségére, majd dr. Cserzy Mihály titkár üdvözlője a megjelenteket, a kormány és a hatóságok kiküldöttjeit.

Ezután az üdvözlések következtek, a kereskedelmi és földművelésügyi miniszterek képviselői után dr. Somogyi Szilveszter polgármester szólalt fel, aki a város hatósága és közönsége nevében üdvözlötte a kongresszust, a gazdasági egyesület üdvözlését Bokor Pál polgármester-helyettes tolmácsolta, dr. Tenelli Sándor a kamara és Wimmersperg államtitkár nevében mondott üdvözlő beszédet, majd Várnai Dániel nemzetgyűlési képviselő a szociáldemokrata párt üdvözlését tolmácsolta. Nagy tetszéssel fogadott felszólalásában kijelentette, hogy a husiparosok meghívásának a legnagyobb örömmel tett eleget. Tolmácsolja Peldi Gyula üdvözlését. (Éljenzés.)

— Sokaknak talán furcsa lesz — mondotta Várnai Dániel —, hogy a husiparosok kongresszusára a munkásság egyik képviselője is eljön és felszólal, azonban ez egészen természetes, mert a munkások és a munkaadók bajai közös forrásból származnak, ameddig tehát az érdekközösség megkivánja, közös munkával kell a bajforrások betöméséről küzdeni. Ma nagy válsággal küzd az egész világ, nem lehet azt mondani, hogy a magyarországi bajok elszigeteltek, azonban tény, hogy sehol a világon akkora közömbösséget nem tanúsítanak a bajok iránt, mint nálunk. Éppen ezért hárul a feladat az iparosságra és a munkásságra, hogy állandóan figyelmeztesse a kormányzatot a bajokra és a bajok orvoslásának szükségességére. A szociáldemokrata munkásság és a parlamenti frakció nevében jó és hasznos munkát kíván a kongresszusnak. (Éljenzés és helyeslés.)

Wimmer Fülöp ezután felkérte dr. Szabó Mihály hentesmestert, hogy tartsa meg előadását, amelynek címe „A háború utáni magyar husipar helyzete, kiűködös tekintettel a husiparosok társadalmi helyzetére és az 1920: XV. t.-c.-re.”

Dr. Szabó Mihály azzal kezdte nagy figyelemmel végighallgatott előadását, hogy kormánypartíi léleire is látja azokat a hibákat, amelyek lehetetlenné teszik az eredményes kormánypolitikát. Kormánypolitika nem épülhet fel egy favorizált társadalmi rétegen, már pedig itt az történetik, hogy a kormány a gazdasági társadalmat favorizálja a többi kategória rovására. Ez a kormánypolitika végül is az ellenzék karjaiba kergeti a husiparosokat. Beszélt a fogyasztási szövetkezetekről, amelyek szerinte megferőzik a közgazdasági életet, mert önálló üzemekre rendezkednek be. Ugyanez áll a városi és községi üzemekre is. Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben kéri a kongresszust, hogy keresse meg a kereskedelmi minisztert az áruuzsora-törvény mielőbbi hatályon kívül való helyezéséért, tiltakozzon az anyagbeszerző központok felállítására ellen és az állami, vagy községi üzemek támogatása ellen.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Landesberg Jenő kamarai titkár tartott előadást a kereseti adóról. Határozati javaslatára kimondta a kongresszus, hogy felkéri a pénzügyminisztert, hogy utasítsa az alárendelt kivevő hatóságokat, hogy az adó alapjául a levágott állatok számát és a vásárolt hus mennyiségét vegyék az érdekeltiséggel történt megállapodás után megállapított haszonkulcs alkalmazásával.

Dr. Csáthy Dezső (Debrecen) indítványára kimondta a kongresszus, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz a háborúelőtti elsőfokú adókievő bizottságok felállításáért és dr. Szekerke Lajos indítványára pedig elhatározta, hogy a kormánytól az adókievő bizottságok jogkörének szabályozását kéri, úgy hogy az érdekeltiségekkel történt megállapodástól csakis perrendszeri bizonyítékok alapján lehessen elterni.

Öt perc szünet után Pick Jenő tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását, amelynek